

ВАЗДУХОПЛОВНИ БИЛТЕН

Издаје: Удружење пензионисаних војних летача и падобранца Србије. ЗЕМУН, Штросмајерова број 1

www.udruzenjepvlp.org

Број 78, јун 2018. године

134 ГОДИНЕ ОД РОЂЕЊА МИХАИЛА ПЕТРОВИЋА

У суботу 16. јуна 2018. године обележен је Дан рођења првог српског пилота у организацији Завичајног удружења „Михаило Петровић“ из Влакче, и у сарадњи са УПВЛПС и Удружењем пилота „M2+“.

Програм манифестације обухватио је, као и ранијих 11 година, активности посвећене: дану рођења - 14. јун 1884. године - првог пилота и прве жртве српског ваздухопловства, чувању од заборава његовог доприноса српском ваздухопловству и подсећању на његов племенит лик; свим пилотима и ваздухопловцима Србије који су своје знање, енергију, здравље и животе посветили ваздухопловству, одбрани слободе и изградњи Отаџбине; неговању традиција српског ваздухопловства, родољубља и патриотизма; селу Влакча, које се поноси својим дичним сином наредником Михаилом Петровићем, првенцем српске авијације.

Присуствовали су представници Команде РВ и ПВО; председник Ваздухопловног савеза Србије; чланови УПВЛПС; представници Удружење пилота „M2+“, представници Удружења за неговање ваздухопловних традиција, поштоваоци Михаила Петровића, сарадници и пријатељи.

Овогодишња манифестација посвећена 134 години рођењу првог српског пилота била је скромна и достојанствена, у величанственом амбијенту Шумадије окупане у сунцу и зеленилу. Присутнима је су срца тихо шапутала - име Михаила Петровића живи вечно, довиђења до наредне године и 135. годишњице Михаиловог рођења. (З.Г.)

НОВИ КОМАНДАНТ РВ И ПВО

Бригадни генерал Душко Жарковић постављен је за новог команданта РВ и ПВО уместо досадашњег команданта генерал-мајора Живак Ранка, који је пензионисан.

Председник Републике Србије и врховни командант Војске Србије Александар Вучић донео је, на основу члана 112. став 2. Устава Републике Србије и члана 17. тачка 9. Закона о Војсци Србије, указ о постављању бригадног генерала Душка Жарковића на дужност команданта Ратног ваздухопловства и противваздухопловне одбране.

Бригадни генерал Душко Жарковић рођен је 26. јануара 1968. године у Бенковцу. По завршетку Војне академије, смештен у ПВО, био је командир вода у средњој самоходној ракетној батерији и командир батерије, начелник отсека за ОНП у средњем самоходном ракетном пуку, начелник штаба и заступник команданта средњег самоходног ракетног пука ПВО, командант 250. ракетне бригаде за ПВД, помоћник команданта РВ и ПВО за операције, начелник штаба и заменик команданта РВ и ПВО и начелник Управе за оперативне послове Генералштаба Војске Србије.

Генералштабну школу завршио је 1999. године, а Генералштабно усавршавање 2006. године. Учин потпуковника унапређен је 2003. године, учин пуковника 2008. године, а учин бригадног генерала 2013. године.

Одликован је и награђиван више пута.

Поводом одласка у пензију генерал-мајора Живак Ранка и постављена бригадног генерала Жарковић Душка за команданта РВ и ПВО, председник УПВЛПС упутио је честице и поздраве у име чланства. (З.Г.)

ИЗ РВ И ПВО

ПРИМОПРЕДАЈА ДУЖНОСТИ КОМАНДАНТА РВ И ПВО

Генерал-мајор Ранко Живак предао је 19. јуна 2018. године дужност команданта Ратног ваздухопловства и противваздухопловне одбране бригадном генералу Душку Жарковићу, у присуству министра одбране Александра Вулина и начелника ГШ Војске Србије генерала Љубише Диковића.

Генерал Диковић уручио је Плакету Војске Србије генералу Живаку поводом одласка у заслужену пензију.

Генерал Живак био је на челу вида РВ и ПВО од 2009. године и дао је огроман допринос консолидацији стања у РВ и ПВО, унапређењу обуке и реализацији програма осавремењавања. Као пилот највише категорије летачке оспособљености активно је летео до одласка у пензију.

Генерал Живак је био почасни председник УПВЛПС, како је и регулисана Статутом, уважавао је и поштовао најстарије припаднике РВ и ПВО, а нашем удружењу поклонио је пуну пажњу. Хвала му!

Генерал-мајор Ранко Живак, горе.
Са примопредаје дужности, лево.

ВАЗДУХОПЛОВНА ХРОНОЛОГИЈА

- **1. јула 1913. године**, Аеропланско одељење српске војске је вршило извиђање операцијских праваца значајних за извођење Брегалничке битке, а ефекти су били ограничени услед сложених метеоролошких услова.
- **1. јула 1916. године**, у Микри поред Солуна, наредбом Штаба Врховне команде, бр. 13186, формирана је Аеропланска радионица. Ова радионица је у току свог постојања мењала локације, а од 01.01.1973. године лоцирана је у Батајници. Наредбом ССНО, пов. бр. 20-18 од 13.12.1976. године добија име Ваздухопловни завод „Мома Станојловић“.
- **1. јула 1944. године**, на аеродрому Бенина у Либији, формирана је Друга ескадрила НОВЈ – №. 351. Yugoslav Squadron RAF, наоружана са 16 авиона типа Харикен.
- **2. јула 1913. године**, по доласку Балонског одељења у Пирот, извршено је пуњење балона и њихова пробна дизања.
- **3. јула 1961. године**, пробни пилот, капетан I класе Љубомир Зекавица је извршио први лет на прототипу домаћег млазног авиона Галеб.
- **6. јула 1913. године**, Балонско одељење је код места Црна Драма, успешно осматрало непријатељске положаје.
- **12. јула 1899. године**, у Мостару је рођен чувени југословенски конструктор авиона и хидроавиона инг. Сима Милутиновић.
- **12. јула 1937. године**, погинуо је пилот-ловац Бошко Петровић као добровољац на страни шпанске републиканске армије. У борбама у ваздуху је оборио седам фашистичких авиона.
- **13. јул 1909. године**, прописом за целокупну ратну спрему инжињерије, предвиђена је ваздухопловна чета састављена од три балонска одељења.
- **17. јула 1945. године**, 554. ваздухопловни јуришни пук је слетео на сомборски аеродром. Овај пук је формиран у СССР-у, одакле је за Југославију полетео 22. јуна. Био је наоружан најбољим јуришним авионом Другог светског рата, чувеним „штурмовиком“, Иљушин Ил-2.
- **18. јула 1978. године**, полетео је прототип југословенског школско-борбеног авiona Супер Галеб Г-4.
- **23. јула 1912. године**, наредник Михаило Петровић је пред комисијом француског аероклуба положио испит за пилота и добио диплому Међународне ваздухопловне федерације (ФАИ) број 979. Тако је постао први школовани пилот авиона у Србији.
- **24. јула 1953. године**, полетео је први домаћи млазни авион са стреластим крилима ознака 452-2 (452M). Главни пројектант летелице је био Драгољуб Бешлин. Приликом пробног лета који је извршио Тугомир Пребег, дошло је до удеса изазваног вероватно због грешке у доводу горива у мотор. Пилот је преживео, а авион није више поправљан.
- **27. јула 1915. године**, престолонаследник Александар Први Карађорђевић је извршио смотру француске ескадриле на аеродрому Бањица. Тада је обавио и лет са капетаном Лујом Поланом.
- **27. јула 1959. године**, извршено је обједињавање Ратног ваздухопловства и јединица противваздушне одбране у јединствен вид оружаних снага - РВ и ПВО. Истовремено су Команда РВ и Управа ПАА интегрисане у јединствен орган - Команду РВ и ПВО.

ИЗ РАДА УДРУЖЕЊА

АКТИВНОСТИ УПВЛПС НА РАЗВИЈАЊУ САРАДЊЕ И НЕГОВАЊУ ВАЗДУХОПЛОВНИХ ТРАДИЦИЈА

НОВА ВАЗДУХОПЛОВНА КЊИГА

Удружење се и ове године јавља као издавач једне лепе ваздухопловне књиге. Наиме, у сарадњи са Клубом писаца „Вуково перо“ из Лознице, светлост дана је угледала књига „ДОСАЊАНО НЕБО“ - Истините приче и анегдоте из летачког и војничког живота навигатора (књижевника Љутомира Рундића, пензионисаног припадника РВ и ПВО (члана УПВЛПС), летача навигатора на авиону Ан-26 у 677. и 138. транспортној авијацијској ескадрили из Батајнице.

Аутор у 35 прича дочарава летачке доживљаје посаде војног транспортног авиона Ан-26, али сведочи и о времену у којем се испричано збило, то су суморне деведесте године XX века, време велике кризе, тешког живота и агресије НАТО. Пишући о животу свагдашњем, о људима обичним, непосредним актерима живота, аутор својом књигом обогађује ваздухопловну библиотеку.

Промоција је одржана 7. јуна 2018. године у препуној сали Дома ваздухопловства Земун

ЈУБИЛАРНИ КОНЦЕРТ ХОРА „СМИЉЕ“

Јубиларни концерт Мешовитог камерног хора „СМИЉЕ“ поводом десетогодишњице постојања, одржан у Геронтолошком центру Београд на Бежанијској који је 20. јуна 2018. године. Испред удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије присуствовали су Златомир Грујић и Војислав Стојановић. У програму је учествовао Владо Мрђа члан хора, али и члан удружења, и пилот из 7. класе ВВА, коју је завршио 1953. године.

Испред УПВЛПС председник Златомир Грујић је честитао јубилеј и истакао величну и значај сарадње дуге преко деценију, коју красе наступи на ваздухопловним свечаностима у Земуну, Београду и селу Влакча у срцу Шумадије где је рођен први српски пилот Михаило Петровић, уз букет цвећа, покелeo је здравље, нове успехе и плодну сарадњу.

РАД УДРУЖЕЊА ТОКОМ ЛЕТА

У периоду јули-август, до почетка септембра УПВЛПС ће ради-ти у смањеном капацитetu. Реализоваће се планиране активности око обележавања јулских празника и Дану авијације - 2. августа, сваког уторка организовано је дежурство у седишту удружења:

- 3. јула Војводић Бошко,
- 7. августа Грујић - Шпирин
- 10. јула Шпирин Ристо (слика),
- 14. августа Јовелић Вићентије,
- 17. јула Јовелић Вићентије,
- 21. августа Стојановић Воја,
- 24. јула Стојановић Воја,
- 29. августа Војводић Бошко,
- 31. јула Грујић Златомир
- састанак 5. септембра у 17.00

СЛОВЕНЦИ ЗОВУ НА САРАДЊУ

Удружење пилота свих генерација из Словеније позива на сарадњу са УПВЛПС. У том циљу на састанку 25. јуна 2018. године у Врднику, којем су присуствовали са словеначке стране Војко Гантар и Руди Велнар, а са наше Никола Дукић, Војислав Стојановић и Златомир Грујић, изнети су предлози и разматране могућности сарадње, кроз дружење, размену искустава, посете културним и историјским споменицима. Оцењено је да је сарадња могућа и да се на јесен утваче облици те сарадње и даље акције.

ВЕСТИ ИЗ ВАЗДУХОПЛОВСТВА

ХЕЛИКОПТЕР МИ-26 СА СИСТЕМОМ "ВИТЕБСК"

Хеликоптер Ми-26 опремљен одбрамбеним комплексом "Витебск" (систем за одбрану од војних ракета са радарским и термичким главама за навођење) предат је војсци у општином државном центру у Ахтубинску.

"У циљу побољшања одбране хеликоптера Ми-26, узимајући у обзир позитивне резултате ранијих испитивања, Министарство одбране је одлучило о опремању хеликоптера Ми-26 са системом Витебск". Vostok.rs, 27.06.2018. године.

САД ПРЕБАЦИЛЕ У УКРАЈИНУ ЧЕТИРИ АВИОНА-ТАНКЕРА

Сједињене Државе су пребациле четири авиона типа "Стратотанкер KC-135" у Украјину ради допуне стратешких бомбардера. Авиони су пребачени у Ливов из ваздухопловних база Миденхол (Велика Британија), Мекконел (Канзас, САД), Бил (Калифорнија, САД) и америчке националне гарде у Илиноису. Поред авиона у Украјину је стигло око 150 људи - чланова посаде и особља.

Војна сарадња између САД и Украјине се интензивирала након државног удара у 2014. години. Од почетка војне операције у Донбасу, САД редовно пружају војну помоћ кијевским снагама стотинама милиона долара. Украјина је добила оклопна возила "Хамви", беспилотне летилице, радарске системе, униформе и опрему, али и смртоносно оружје.

У мају је објављено да је само ове године Украјина добила смртоносно оружје и друга војна средства из Сједињених Држава, Литваније, Британије и Канаде у вредности од више од 40 милиона долара. Vostok.rs, 09.06.2018. године.

НЕМА АВИОНА Ф-35 ЗА ТУРСКУ - СЕНАТ САД БЛОКИРАО ПРОДАЈУ ТУРСКОЈ

Амерички сенатори гласали су за блокаду продаје авиона Ф-35 Турској, реванширајући тако се њиховом НАТО савезнику за куповину руских ПВО система С-400. Анкара је упозорила на "алтернативу" уколико се споразум са САД не реализује.

Први од 100 америчких авиона типа Ф-35 требало би да буде испоручен у Турску 21. јуна, али сада цео уговор може бити опозван пошто су сенатори САД гласали за опозив споразума. Предлог документа, који тек треба да одобри председник Доналд Трамп, усвојен је у Сенату САД са 85 гласова, а против је било 10. Vostok.rs, 19.06.2018. године.

НАТО АВИОНИ ПАТРОЛИРАЈУ ВАЗДУШНИМ ПРОСТОРОМ ЦРНЕ ГОРЕ

Борбени авиони ваздухопловних снага Италије и Грчке, у сарадњи са ваздухопловством Војске Црне Горе, почели су 5. јуна, да редовно патролирају црногорским ваздушним простором и да га штите, саопштило је МО Црне Горе.

Тим поводом, као и поводом прве годишњице чланства Црне Горе у НАТО-у, организована је вежба приземљења „летелице - уљеза“, пренела је РТЦГ.

Како се наводи у саопштењу, заштита ваздушног простора је један од „најзначајнијих облика директне користи чланства“ Црне Горе у НАТО-у, а Црна Гора ће од савезника добити подршку у заштити ваздушног простора, кроз мисију НАТО-а која је неборбеног карактера. Vostok.rs, 5. јуни 2018. године.

РУСИЈА НАСТАВЉА ПРОИЗВОДЊУ АВИОНА АН-124 „РУСЛАН“ ПОД НОВИМ БРЕНДОМ

Руска авио-индустрија би могла модернизовати тешки транспортни авион Ан-124 "Руслан" и наставити производњу под другим брендом, саопштио је члан Комисије при председнику Руске Федерације за развој ваздухопловства Јуриј Ситник.

"Према свим међународним правилима, морамо оставити ову ознаку - Ан-124, ако не направимо значајне измене авиона. Промене ће бити и ићи ће под другим брендом", рекао је Ситник, додавши да руски дизајнери нису имали ништа мање доприноса у развоју авiona у поређењу са украјинским.

"Десиће се измене авиона, у конструкцији шасије, а биће и други мотори. База ће бити Ан-124, али практично то ће бити други авион", прокоментарисао је Ситник о могућој модернизацији "Руслана".

Радови на продужењу животног века и одржавању авиона Ан-124 "Руслан" у Русији су поверени корпорацији "Иљушин". Раније је командант Војног транспортног ваздухопловства, генерал-потпуковник Владимир Бенедиктов, рекао да Русија размишља о наставку производње ових авиона. Vostok.rs, 3. јун 2018. године.

ISSN (Online) 2560-4708

Ваздухопловни билтен излази месечно у електронској форми. Намењен је члановима УПВЛПС, ваздухопловним ветеранима и љубитељима ваздухопловства. Уређење и припрема: Златомир Грујић и Милан Ракић.
E-pošta: zlgrujic@gmail.com www.udruzenjepvlpss.org